

Sygn. akt II Ca 631/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Białymstoku II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bogdan Łaskiewicz
Protokolant:	st. sekr. sąd. Zofia Szczęsnowicz

po rozpoznaniu w dniu 19 września 2013 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Grupa Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
w S.

przeciwko S. G.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim

z dnia 28 marca 2013 r. sygn. akt I C 79/13

I. oddala apelację;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 300 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

UZASADNIENIE

Powód (...) Grupa sp. z o. o. w S. domagała się zasądzenia od S. G. kwoty 2000 złotych z ustawowymi odsetkami w wysokości 13 % w stosunku rocznym od dnia 2 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty tytułem zwrotu pożyczki. Wniosła też o obciążenie pozwanego kosztami procesu.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości, podnosząc że wskutek potrącenia wzajemnych wierzytelności powoda i pozwanego wierzytelność z tytułu pożyczki wygasła. Domagał się również obciążenia powoda kosztami procesu.

Wyrokiem z dnia 28 marca 2013 r. Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim zasądził od S. G. na rzecz (...) Grupa sp. z o. o. w S. 2.000 zł (dwa tysiące złotych) z odsetkami ustawowymi w wysokości 13 % w stosunku rocznym od dnia 2 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty. Zasądził od pozwanego na rzecz

powoda kwotę 100 złotych tytułem zwrotu opłaty sądowej od pozwu i 617 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Z ustaleń Sądu I instancji, jakie poprzedziły powyższe rozstrzygnięcie wynika, że

strony zawarły dnia 27 marca 2012 roku umowę pożyczki, na mocy której powód jako dający pożyczkę przeniósł na własność pozwanego 2000 złotych. Pożyczkobiorca w terminie nieokreślonym miał zwrócić taką samą ilość pieniędzy. Umowa nie przewidywała wynagrodzenia pożyczkodawcy i nie miała bezpośredniego związku ze stosunkiem pracy łączącym w owym czasie powoda i pozwanego. Ten ostatni potrzebował gotówki w związku ze swoją trudną sytuacją ekonomiczną. Pozwany był w owym czasie pracownikiem powoda.

Z dalszych ustaleń Sądu wynika, że dnia 8 października 2012 roku powód jako pracodawca dokonał wypowiedzenia stosunku pracy zawartej na czas określony od 1 marca 2012 roku do 28 lutego 2013 roku z zachowaniem dwutygodniowego okresu wypowiedzenia. W związku z odwołaniem pozwanego od wypowiedzenia strony dnia 20 listopada 2012 roku zawarły ugodę przed Sądem Rejonowym w Giżycku.

Sąd I instancji wskazał, że rozwiązanie stosunku pracy powodowało konieczność rozliczeń między stronami sprzętu powierzonego pozwanemu niezbędnego do świadczenia pracy, korzystania na tym tle przez pozwanego z własnego auta, zwrotu pożyczki przez pozwanego, wypłaty wynagrodzenia i premii na rzecz pozwanego. Dnia 14 listopada 2012 roku powód przedstawił pozwanemu rozliczenie końcowe wypłaconego wynagrodzenia wraz z prowizjami od sprzedaży oraz informację o nierozliczonych zaliczkach i udzielonej pożyczce, wskazując w szczególności iż w maju 2012 roku pozwanemu wypłacono zaliczkowo prowizję od umowy o roboty budowlane zawartej z M. R. w kwocie 6150 złotych brutto. Prowizja ta w ocenie powoda była świadczeniem nienależnym i podlega zwrotowi. Powód tym samym pismem wypowiedział umowę pożyczki i zażądał jej zwrotu w terminie do dnia 31 grudnia 2012 roku. Wcześniej zaś, 8 października 2012 roku pozwany przedłożył rozliczenie kosztów użycia własnego samochodu w związku ze świadczeniem pracy w łącznej kwocie 1966,45 złotych. Należność ta po zatwierdzeniu przez Prezesa Zarządu (...) sp. z o. o. w S. została mu wypłacona tego samego dnia w kasie firmy.

Z ustaleń Sądu I instancji wynika i to, że kontrowersje między stronami dotyczące rozwiązania stosunku pracy i rozliczenia prowizji powodowały wzajemną nieufność między nimi co przekładało się na postrzeganie zobowiązania z tytułu udzielonej pożyczki. Pozwany po pobraniu w kasie sądu 1964,45 złotych gotówką za korzystanie z samochodu prywatnego w celach służbowych począł utrzymywać, iż doszło w istocie do wzajemnego potrącenia wierzytelności stron i umorzenia jego zobowiązań wynikających z umowy pożyczki. Nic nie wskazuje ażeby dnia 8 października 2012 roku pozwany złożył oświadczenia o potrąceniu wierzytelności, a od momentu gdy uzyskał świadczenie za korzystanie z samochodu prywatnego w celach służbowych potrącenie nie było możliwe.

W tych okolicznościach Sąd I instancji uznał, że powództwo zasługuje na uwzględnienie w całości.

Dokonując oceny zgromadzonego materiału dowodowego, Sąd I instancji stwierdził, że z zeznań C. G. nie wynikają precyzyjnie okoliczności udzielenia pożyczki ani potrącenia wierzytelności. Sąd I instancji podkreślił, że dokumenty wskazują w sposób o wiele bardziej przekonujący, iż do żadnego potrącenia wierzytelności nie mogło dojść skoro środki za korzystanie z samochodu prywatnego w celach służbowych zostały fizycznie wypłacone pozwanemu. Ponadto w piśmie z dnia 19 października 2012 roku pozwany przyznał, że pokwitował odbiór pieniędzy w kwocie 1964,45 złotych. Dokument ten nie jest dowodem potrącenia wierzytelności skoro pozwany pokwitował odbiór pieniędzy, w tym momencie bowiem jego wierzytelności wobec powoda za korzystanie z samochodu prywatnego do celów służbowych wygasła.

Sąd I instancji uznał, że brak jest w pełni przekonującego dowodu złożenia przez strony oświadczenia o potrąceniu wierzytelności. Sąd ocenił, że wyjaśnienia A. D. brzmią wiarygodnie, w wielu wątkach nawiązują do dokumentów. Równocześnie Sąd stwierdził, że autentyczność podpisu pod dokumentem KW pozwanego, księgowej i osób z zarządu

firmy nie była kwestionowana. Natomiast stanowisko powoda, w tym wyrażone w pismach jest w wielu miejscach wewnętrznie sprzeczne.

Sąd Rejonowy ocenił, że nie jest dowodem potrącenia wzajemnych wierzytelności stron pismo Państwowej Inspekcji Pracy w B. z dnia 17 grudnia 2012 roku w akcentowanym przez pozwanego fragmencie. Przy tym Sąd Rejonowy dał wiarę A. D., iż kontrola Państwowej Inspekcji Pracy w B. dotyczyła kwestii pracowniczych a nie skutków umowy cywilnoprawnej

Ponadto Sąd I instancji zwrócił uwagę na rozbieżność w numeracji dowodów KW dotyczących wypłaty pozwanemu ekwiwalentu za korzystanie z prywatnego samochodu i tych, o których mowa w piśmie powoda z 10 października 2012 r.

W dalszej części uzasadnienia Sąd I instancji odniósł się do istoty umowy pożyczki i przepisów ją regulujących. Wskazał, że w omawianym przypadku strony nie określiły oprocentowania pożyczki i terminu jej zwrotu. Dlatego też wskazał, że w takim wypadku znajduje zastosowanie art. 723 kc, zgodnie z którym jeżeli termin zwrotu pożyczki nie jest oznaczony dłużnik obowiązany jest zwrócić pożyczkę w ciągu sześciu tygodni po wypowiedzeniu przez dającego pożyczkę.

W ocenie Sądu I instancji żądanie zapłaty ustawowych odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego od dnia 2 stycznia 2013 roku było uzasadnione w świetle art. 481 § 1 i 2 kc.

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 kpc i § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz kosztów ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany. Zaskarżył go w całości i zarzucił:

- 1. naruszenie przepisów prawa materialnego poprzez przyjęcie, że pomiędzy stronami nie doszło do potrącenia wzajemnych wierzytelności,***
- 2. naruszenie przepisów postępowania tj. art. 233 § 1 kpc poprzez uznanie, że zeznania C. G. nie mają przymiotu wiarygodności oraz błąd w ocenie treści pisma pozwanego z dnia 9 października 2012 r., w którym wnosi o potrącenie należności za korzystanie z samochodu prywatnego do celów służbowych na poczet zobowiązania z tytułu pożyczki, nadto uznanie, że dowód z pisma Państwowej Inspekcji Pracy nie ma znaczenia w niniejszej sprawie.***

Powołując się na tę argumentację, pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania procesowego, z uwzględnieniem kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy podziela poczynione ustalenia faktyczne, ocenę prawną oraz wyprowadzone wnioski i przyjmuje je w całości za własne. Sąd I instancji przeprowadził postępowanie prawidłowo, a zgromadzone dowody ocenił w sposób wszechstronny i wyprowadził stąd spójne wnioski. Zdaniem Sądu Okręgowego apelacja nie zawiera rzeczowych argumentów przemawiających za odmienną oceną całokształtu okoliczności sprawy. W świetle zaferowanego materiału dowodowego – wbrew stanowisku pozwanego - brak było podstaw do postulowanej zmiany orzeczenia.

Zgodnie z treścią art. 505¹³ § 2 kpc jeżeli sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego, uzasadnienie wyroku powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Bezsporne pozostawało w sprawie, że strony łączyła umowa pożyczki na warunkach określonych przez Sąd I instancji. Strony prezentowały zgodne stanowiska w tym zakresie. Niewątpliwie powód przekazał pozwanemu kwotę 2000 złotych, a w związku z wypowiedzeniem umowy o pracę zażądał również zwrotu pożyczki w terminie do 31 grudnia 2012 r. W związku z tak określonymi okolicznościami bezspornymi na pozwanym ciążył procesowy obowiązek wykazania, że doszło do zwrotu powodowi kwoty 2.000 złotych, bowiem wywodził stąd skutki prawne (art. 6 kc). W ocenie Sądu Okręgowego, tożsamej ze stanowiskiem Sądu I instancji, obowiązkowi temu w toku postępowania w tej sprawie nie podołał.

Wbrew stanowisku pozwanego Sąd I instancji prawidłowo przyjął, że w warunkach tej sprawy nie doszło do skutecznego potrącenia wierzytelności. Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że istotnie na datę wypowiedzenia umowy o pracę istniała po stronie pozwanego wierzytelność wobec powoda z tytułu kosztów korzystania z prywatnego pojazdu w celach służbowych w kwocie 1.964,45 złotych. Pociągała ona za sobą oczywiście konieczność stosownego rozliczenia. Z materiału dowodowego przedstawionego Sądowi wynika jednak, że do takiego rozliczenia i uregulowania należności przez powoda faktycznie doszło, co skutkowało wygaśnięciem wierzytelności pozwanego. Co za tym idzie w istocie nie mogło dojść do potrącenia wskazanej wierzytelności z wierzytelnością z tytułu pożyczki. W świetle bowiem art. 498 § 1 kc jedną z podstawowych przesłanek warunkujących możliwość potrącenia jest istnienie wzajemnych wierzytelności.

Na potwierdzenie swego stanowiska o uregulowaniu należności wobec pozwanego powód przedstawił dowody KW nr nr (...) i nr (...). Na dokumentach tych widnieją podpisy przedstawicieli powoda i pozwanego, a autentyczność tych podpisów nie była kwestionowana w toku procesu. Co więcej, pozwany przyznał, że dowody te podpisał. W tych okolicznościach zasadnie Sąd I instancji uznał, że dowody te wskazują, że doszło do uregulowania należności z tytułu korzystania z pojazdu prywatnego do celów służbowych.

Zwrócić trzeba uwagę na to, że wskazane dowody wypłaty środków pozwanemu są dokumentami prywatnymi, a zatem stanowią dowód tego, że osoba, która je podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (art. 245 kpc). Podważając treść takiego dokumentu pochodzącego od niego samego, pozwany obowiązany był swe twierdzenia udowodnić. W toku procesu pozwany nie przedstawił zaś żadnych dowodów podważających dokumentację złożoną przez powoda.

Dodatkowo w ocenie Sądu Okręgowego niewiarygodne są twierdzenia pozwanego, że pomimo pokwitowania odbioru środków w kwocie 1964,45 złotych, faktycznie tychże środków nie otrzymał. Zauważyć trzeba, że do wypowiedzenia umowy o pracę przez powoda doszło przy napiętych relacjach stron. Nie sposób zatem dać wiary, że pozwany potwierdził swym własnoręcznym podpisem odbiór pieniędzy, których faktycznie mu nie przekazano, zwłaszcza że przy rozliczaniu innych składników majątkowych przekazanych mu przez powoda pozwany wykazał się daleko idącą skrupulatnością, o czym świadczą pisma złożone w sprawie.

Odnosząc się na marginesie do pisma Państwowej Inspekcji Pracy zauważyć trzeba, że z pisma tego nie wynika jak faktycznie miało kształtować się rozliczenie pożyczki. Ze wspomnianego dokumentu płynie również kolejny istotny wniosek. Tak bowiem kontrolę w powodowej spółce przeprowadzono w grudniu 2012r. i stwierdzono w okresie poddanym badaniu istnienie niespłaconej pożyczki. Tymczasem pozwany twierdził konsekwentnie, że doszło do wygaśnięcia umowy wskutek potrącenia wierzytelności w dniu 8 października 2012 r. Wbrew przekonaniu pozwanego ze wspomnianego dokumentu nie można zatem wyprowadzać takiego wniosku, jaki prezentował on w toku procesu.

Aprobując jako podstawę prawną rozstrzygnięcia art. 720 kc i art. 723 kc, wskazać trzeba, że z ustalonych niewadliwie okoliczności wynika, że powód przeniósł na pozwanego własność pieniędzy w kwocie 2.000 złotych. W październiku 2012 roku, w związku z wypowiedzeniem umowy o pracę, powód zażądał zaś jej zwrotu w terminie do 31 grudnia 2012 r. Wobec wypowiedzenia przez powoda umowy pożyczki wierzytelność z tego tytułu stała się wymagalna. Pozwany obowiązkowi zwrotu pieniędzy nie wypełnił, co uzasadniało uwzględnienie powództwa w całości i zasądzenie żądanych odsetek od dnia 2 stycznia 2013r. do dnia zapłaty i wydając takie rozstrzygnięcie Sąd I instancji nie dopuścił się żadnych uchybień.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy oddalił apelację pozwanego na podstawie art. 385 kpc.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 98 kpc zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, w tym o kosztach zastępstwa procesowego powoda w tym postępowaniu orzeczono na podstawie § 12 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2002 Nr 163 poz. 1349 ze zm.).